

Raadsbrief over artikel 45 vragen

Datum 23 september 2026

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen van CDA over Drinkwaterbeschikbaarheid en drinkwaternetcongestie

Versienummer 1

Portefeuillehouder Gerdien Rots

Bijlagen

Bijlage 1 –

Openbaarheid

Openbaar

Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45 vragen over Drinkwaterbeschikbaarheid en drinkwaternetcongestie.

Datum 8 september 2026

Inleiding

De fractie van het CDA heeft schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van de raadsbrief *Drinkwaterbeschikbaarheid, drinkwaternetcongestie en de rol van de gemeente Zwolle*.

Kernboodschap

Vraag 1: Kan het college aangeven hoe groot het risico is dat drinkwaternetcongestie in de komende tien tot vijftien jaar daadwerkelijk gevolgen krijgt voor de ontwikkeling van Zwolle op o.a. woningbouw, gebiedsontwikkeling, etc.? Is er, in samenwerking met Vitens en de provincie Overijssel, al zicht op wanneer de beschikbare capaciteit mogelijk onvoldoende wordt voor de verwachte groei van Zwolle?

Antwoord: Het college heeft op dit moment geen aanwijzingen dat de beschikbaarheid van drinkwatercapaciteit binnen de komende tien tot vijftien jaar een belemmering vormt voor de woningbouw- en gebiedsontwikkelingsopgaven van Zwolle. In het overleg met Vitens over onder andere de gebiedsontwikkelingen Nieuw-Zuthem en Vechtrand heeft Vitens aangegeven voor de komende jaren geen knelpunten te voorzien voor de voorziene ruimtelijke ontwikkelingen in Zwolle. Dit hangt samen met de gunstige ligging van Zwolle ten opzichte van bestaande en geplande drinkwaterwinningen en de robuuste drinkwaterinfrastructuur.

Tegelijkertijd is er op dit moment geen voldoende concreet inzicht beschikbaar om aan te geven hoe groot het risico op drinkwaternetcongestie op langere termijn is of vanaf welk moment de beschikbare capaciteit mogelijk onvoldoende zou kunnen worden voor de verdere groei van Zwolle. De toekomstige ontwikkeling van vraag en aanbod van drinkwater is afhankelijk van meerdere factoren, waaronder bevolkingsgroei, waterverbruik, klimaatontwikkelingen en investeringen in productie- en transportcapaciteit.

Het college onderhoudt hierover nauw contact met Vitens en, waar nodig, de provincie Overijssel. Nieuwe inzichten vanuit prognoses, gebiedsontwikkelingen en de regionale drinkwaterstrategie worden betrokken bij de ruimtelijke planvorming. Op basis van de huidige informatie ziet het college geen aanleiding om te veronderstellen dat de drinkwaterbeschikbaarheid de voorziene ontwikkelingen in Zwolle op korte of middellange termijn zal beperken.

Vraag 2: In de raadsbrief wordt gesproken over waterbesparing bij consumenten en bedrijven en over mogelijke financiële instrumenten, zoals tarieven en vastrecht. Hoe kijkt het college naar de verdeling van de verantwoordelijkheid voor waterbesparing tussen huishoudens, bedrijven en overheid? Deelt het college de opvatting dat (schoon) drinkwater als eerste levensbehoefte voor huishoudens toegankelijk en betaalbaar moet blijven?

Antwoord: Het college deelt de opvatting dat schoon en betrouwbaar drinkwater een eerste levensbehoefte is en voor huishoudens toegankelijk en betaalbaar moet blijven. Daarom wordt landelijk onder meer gekeken naar maatregelen waarbij grootverbruikers een grotere bijdrage leveren aan waterbesparing. Zo heeft Vitens de tarieven voor grootzakelijke afnemers met een waterverbruik van meer dan 100.000 m³ verhoogd. Zij betalen nu een hoger tarief dan de overige afnemers. Daarnaast wordt onderzocht of voor bepaalde toepassingen bij bedrijven alternatieve waterbronnen kunnen worden ingezet wanneer drinkwaterkwaliteit niet noodzakelijk is.

Het college ondersteunt een aanpak waarbij drinkwater doelmatig wordt ingezet en waarbij huishoudens kunnen blijven beschikken over voldoende, veilig en betaalbaar drinkwater.

Datum 8 september 2026

Vraag 3: Het college geeft aan dat binnen het Living Lab Strategische Harten wordt gekeken naar nieuwe drinkwaterconcepten. Welke concrete mogelijkheden ziet het college voor Zwolle om bij nieuwe woningbouw en gebiedsontwikkelingen het gebruik van drinkwater structureel te verminderen?

Antwoord: Het college ziet kansen om bij nieuwe woningbouw- en gebiedsontwikkelingen het gebruik van drinkwater structureel te verminderen door het stimuleren van toepassing van waterbesparende voorzieningen zoals het benutten van regenwater voor laagwaardige toepassingen en hergebruik van grijswater. Ook bekijken we mogelijkheden om aan te sluiten bij innovaties op gebied van water beschikbaarheid en watercirculariteit.

Met name bij gebiedsontwikkelingen kan dit vanaf de planvorming worden meegenomen.

Vraag 4: Zwolle is aandeelhouder van Vitens. Uit de raadsbrief blijkt dat aandeelhouders ook een rol hebben in de financiering van investeringen en dat Zwolle om die reden al enkele jaren geen dividend ontvangt. Het college geeft aan dat soortgelijke keuzes in de toekomst mogelijk vaker aan de orde zijn. Kan het college aangeven aan welke financiële keuzes hierbij wordt gedacht? Kan daarbij bijvoorbeeld sprake zijn van aanvullende financiële bijdragen of kapitaalstortingen vanuit de gemeente Zwolle?

Antwoord: Vitens staat voor een omvangrijke investeringsopgave om ook in de toekomst voldoende drinkwater beschikbaar te houden. Om deze investeringen te financieren is een gezonde vermogenspositie noodzakelijk. Daarom is de afgelopen jaren afgezien van dividenduitkeringen en wordt ook gekeken naar mogelijkheden om binnen de geldende wet- en regelgeving meer financiële ruimte te creëren.

Wanneer deze maatregelen op termijn onvoldoende blijken, kan niet worden uitgesloten dat aandeelhouders worden gevraagd aanvullend vermogen beschikbaar te stellen. Ook andere financieringsopties zullen daarbij worden verkend.

Op dit moment ligt er geen verzoek voor een aanvullende financiële bijdrage van de gemeente Zwolle en is ook niet bekend of en wanneer een dergelijke vraag aan de orde zal zijn. De financiële opgave en het tempo waarin investeringen worden gerealiseerd, zijn hiervoor medebepalend.

Vraag 5: In het najaar van 2026 vindt overleg plaats tussen Vitens en haar aandeelhouders over de gezamenlijke strategie voor de komende jaren. Op welke wijze wordt de gemeenteraad voorafgaand aan of na dit overleg betrokken bij de positie die Zwolle als aandeelhouder inneemt?

Antwoord: Begin 2027 zullen we de gemeenteraad opnieuw informeren rond de actualiteiten rond drinkwater, hierin zullen we ook stilstaan bij de strategie die Vitens en haar aandeelhouders (waarbij Zwolle 1 van de 97 aandeelhouders is) voorstellen.

Vraag 6: Kan het college aangeven welke concrete stappen het de komende jaren wil zetten om ervoor te zorgen dat Zwolle niet pas maatregelen hoeft te nemen wanneer drinkwaternetcongestie daadwerkelijk woningbouw, bedrijvigheid of andere ontwikkelingen belemmert, maar hier tijdig op anticipeert en de kwaliteit van het drinkwater behoudt? Hoe nemen we de inwoner mee en welke voorlichting/ maatregels zijn er waar we nu al rekening mee kunnen houden?

Datum 8 september 2026

Antwoord: Het college vindt het belangrijk om tijdig te anticiperen op ontwikkelingen rondom de beschikbaarheid van drinkwater. Daarom stemmen wij de langetermijnvisies en ruimtelijke ontwikkelingen van Zwolle voor wat betreft drinkwater af met Vitens en, waar nodig, de provincie Overijssel, zodat eventuele knelpunten vroegtijdig in beeld komen.

Daarnaast zet het college in op bewustwording en drinkwaterbesparing. Zwolle is via RIVUS aangesloten bij de provinciale aanpak voor drinkwaterbesparing en werkt samen met partners aan kennisdeling en bewustwording bij inwoners en bedrijven.

Ook binnen het programma Bodem en Ondergrond is de beschikbaarheid en bescherming van grondwater een belangrijk thema. Vanuit dit programma onderzoeken we hoe de ondergrond kan bijdragen aan een toekomstbestendige drinkwatervoorziening en welke kansen er zijn voor innovatieve waterconcepten.

Op basis van de huidige inzichten ziet het college geen aanleiding om te veronderstellen dat de drinkwaterbeschikbaarheid op korte termijn een belemmering vormt voor de voorziene ontwikkelingen in Zwolle. Uiteraard blijven wij de ontwikkelingen samen met Vitens en de provincie nauwlettend volgen.

Openbaarheid

Deze raadsbrief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer